

MANIFEST VOOR DE TOEKOMST

Politieke keuzes gaan verder dan één regeerperiode. De toekomst verdient een vaste plek aan tafel. Wij roepen de Tweede Kamer op om structureel ruimte te maken voor de belangen van toekomstige generaties.

Tien uitgangspunten voor toekomstbestendig beleid

1. Institutionaliseer de toekomst

Creëer een onafhankelijke Commissie voor de Toekomst die wetten en beleid toetst op hun langetermijneffecten.

2. Erken toekomstige generaties

Neem de generatietoets serieus en zorg dat beleid niet alleen de belangen van de huidige kiezers bedient, maar expliciet rekening houdt met kinderen en jongeren die nu nog geen stem hebben.

3. Toon toekomstgericht leiderschap

Neem besluiten die niet alleen op korte termijn populair zijn, maar die ook recht doen aan de uitdagingen van de lange termijn. Toekomstgericht leiderschap is geen optie, maar een plicht.

4. Hanteer een brede blik op de toekomst

Ga bij besluitvorming niet uit van één scenario, maar verken en verbeeld meerdere mogelijke toekomstbeelden. Kijk hierbij voorbij de cijfers en heb oog voor de menselijke maat.

5. Neem verantwoordelijkheid voor later

De toekomst vraagt om moed en geduld. Maak scherpe keuzes met oog voor rechtvaardigheid tussen generaties. Geld dat is gereserveerd voor de lange termijn kan niet zomaar worden uitgegeven.

6. Ben transparant

Politieke keuzes over de toekomst moeten inzichtelijk zijn voor burgers, zodat vertrouwen en betrokkenheid kunnen groeien.

7. Maak gebruik van kennis en wetenschap

Politici moeten structureel gebruikmaken van toekomstverkenningen en andere wetenschappelijke inzichten en onafhankelijke expertise.

8. Zorg voor weerbaarheid tegen crises

Reageer tijdig op ontwrichtende ontwikkelingen. Niet alles is een verrassing; sommige verschuivingen kunnen we zien aankomen. Bijvoorbeeld op het gebied van klimaat, energie, pandemieën of geopolitieke veranderingen.

9. Ga verantwoord om met technologie

De politiek moet oog hebben voor zowel de kansen als de kwetsbaarheden van (nieuwe) technologieën. De inzet van technologie moet een hogere politieke prioriteit krijgen.

10. Maak duurzaam gebruik van ruimte en landschap

De schaarse ruimte in Nederland vraagt om keuzes die balans houden tussen onder andere wonen, werken, natuur, energie en landbouw, met oog voor toekomstige generaties.

Wij ondertekenen dit manifest omdat wij de toekomst serieus nemen.

marjan slob

Rathenau Instituut

SIDNfonds

Studio
Zeitgeist

techleap

NATIONALE
TOEKOMST
QUIZ

Een initiatief van

Stichting
Toekomstbeeld
der Techniek